

SVÆR LYD FRA KOMPAKT HØYTTALER

Etter testen av de ganske så mye større Focus 50 er det naturlig å sjekke ut hvor mye som går tapt når prisen blir lavere og størrelsen mindre. Det skal vise seg å være ganske lite.

Tekst: [Håvard Holmedal](#)

Dynaudio er store både innenfor studiomonitorer og hifi, og selv om bruksområdet er ulikt, benyttes mye av den samme teknikken når det skal lages høyttalere. I et studio brukes det i all hovedsak aktive høyttalere eller monitorer, og det var ingen stor overraskelse at Dynaudio gikk for sin allerede velprøvde og velfungerende teknologi på forsterkersiden.

Aktive høyttalere

Det er veldig mange grunner til å kjøpe seg en aktiv høyttaler, hvis målet er høyest mulig lyd kvalitet for pengene. Ser vi nærmere på hva du får for pengene er det knapt mulig å sette sammen et komplett stereoanlegg som konkurrerer i prisklassen. Du behøver en solid forsterker, en streamer, en digitalkonverter, og en virkelig god høyttaler for å matche lyd kvaliteten til for eksempel Focus 30. Da ender du veldig fort på nesten det dobbelte av det Focus 30 koster.

Likevel er det mulig å forstå at mange hifi-entusiaster at aktive høyttalere begrenser mulighetene som ligger i denne hobbyen. Muligheten til å skifte av komponenter og gjøre trinnvise oppgraderinger forsvinner ved kjøp at aktive høyttalere. Men var det ikke for at jeg behøver å kunne skifte ut alle komponentene i anlegget flere ganger i måneden, må jeg innrømme at jeg er fristet.

Focus 30

En av utfordringene når prisen skal ned, og høyttalerne krympes er at bassene av åpenbare årsaker blir mindre, men i dette tilfellet må du også klar deg med færre elementer. Til sammen vil jeg tro det stiller noen helt ekstra krav til konstruktørene. Det er mye som kan gjøres med gode DSP-er, og kanskje særlig i bassområdet, men den klarheten og dynamikken i den dypere enden av bassen

som Focus 50 viste frem da vi hadde den til test, er en utfordring å erstatte – uansett hvilken høyttaler du velger. Det samme er også følelsen av størrelse. Focus 50 er nesten 115cm høy, mens den mindre Focus 30 kun er 90cm på strøpelesten, og tar opp veldig mye mindre plass i stua. På den positive siden er den lettere å plassere, og langt enklere å integrere i en stue.

I likhet med Focus 50 er diskanten en Cerotar hvor selve membranen er på 28mm og med en liten gadget de kaller for Helix på innsiden. Den har som oppgave å bryte opp og dempe lydbølger som oppstår på baksiden av membranen, og sitter plassert rett på baksiden av den 28mm store diskantmembranen i stoff. Resultatet er ifølge Dynaudio en glattere, mykere, bedre definert og mer raffinert diskantgjengivelse.

Det sitter to 14cm MSP Cerotec+ - elementer i Focus 30. Begge elementene drives av hver sin forsterker på hele 280watt og sørger for at både bass og mellomtonen er av aller høyeste kvalitet mens diskanten drives av en forsterker på 110watt. Til sammen gir det høyttaleren utrolig mye effekt, men dynamisk overskudd og gode kraftreserver har aldri noen gang vært bortkastet.

Forsterkerne

Det er fortsatt noen som mener at klasse D betyr «digitalt», og da høres det selvsagt slik ut også. Men årsaken til at det høres ut som om lyden har et anstrøk av knust glass og er litt frynsete i kanten, er ofte billige chipforsterkere. Det har Dynaudio tatt konsekvensen av og valgt forsterkermoduler fra Pascal. Disse benytter også Dynaudio i sine studiomonitorer, og selv om et par aktive, trådløse høyttalere behøver mer elektronikk enn en kablet studiomonitor, hadde de allerede all mulig erfaring og kunnskap om selve forsterkerne.

Det er fortsatt en diskusjon om forsterkerne til de aktive høyttalerne på markedet er gode nok, men her er vi på et nivå hvor forsterkerne nok ikke er en særlig begrensende faktor i konstruksjonen. Dynaudio har kommet langt med sine DSP-er og sine aktive delefiltre, og her kan man justere, glatte ut og kompensere for det aller meste av det både elementer og forsterkere har av innebygde svakheter.

Effektforsterkerne og strømforsyningen er kapslet inn i et såkalt Faraday-bur som hindrer at magnetisk utstråling fra disse komponentene påvirker folsomme komponenter i DSP, DAC og strømmemodulen.

Digitale muligheter

Plasseringen av Focus 30 foregår på en litt annen måte enn en vanlig passiv høyttaler. Dynaudio app-en gir deg mulighet til å kompensere for plassering. Du kan legge inn om høyttaleren står nær midt ute på gulvet, nær en vegg eller er trykket inn mot et hjørne. Hvis du vil gå mer seriøst til verks har høyttalerne også Dirac Live. Da kan du stille inn en nær perfekt frekvenskurve i rommet ditt for en klangbalanse som likner så mye på studio-lyden som mulig, men gir også bedre fokus, perspektiv og holografi. Det interessante er hvor gode de generelle innstillingene faktisk er, og særlig innstillingen som kompenserer for hjørneplassering. Den rydder vesentlig opp særlig i bassområdet og gjør at høyttaleren ikke absolutt må plasseres «ideelt» - som oftest betyr at den må mellom en halv og en meter ut fra veggen.

En annen ting elektronikken også gjør, er å ha et høypassfilter som beveger seg opp og ned i frekvens avhengig av volum. Sagt på en enklere

måte; når du spiller høyt begrenser den hvor dypt høyttalere går i bassen, og holder høyttaleren i balanse selv om du spiller høyt. Samtidig som den beskytter bassen for mekanisk overbelastning. I tillegg har høyttalerne en funksjon som jeg tror de er alene om. De registrerer om de har grillene av eller på, og kompenserer for sikkerhets skyld også for dette.

Strømming foregår med Spotify Connect, Tidal Connect, AirPlay2, Chromecast og Roon, og høyttaleren dekode alle vanlige lydformater opp til 24/192.

Den trådløse kommunikasjonen mellom høyttalerne foregår via WiSA. Det gir overførsel av signalene med ubetydelig forsinkelse, og foregår på 24bit/96kHz-nivå. Hvis du absolutt må ha høyeste oppløsning (24/192) kan de også kobles sammen med kabel.

Du har i tillegg til strømmemuligheten to digitale innganger og en analog (RCA). I tillegg finnes det en analog utgang til en subwoofer. Kanskje hadde det vært praktisk om serien inneholdt en trådløs subwoofer, men den kan jo fortsatt dukke opp.

Stor og imponerende lyd

Dynaudio har fått utrolig mye ut av den kompakte Focus 30, og den er en glimrende høyttaler for alle som er glad i musikk, men som er lei av kabelrot, manglende brukervennlighet og høyttalere som står midt ute på gulvet.

Likevel er det vanskelig å komme unna at Focus 30 mangler noe av den grandiose storslagenheten til Focus 50. Når det er sagt, spiller Focus 30 imponerende kraftfullt og med et mye større lydbilde enn man forventer både i forhold til størrelse og pris allerede før du går inn i den relativt omfattende Dirac-kalibreringen.

I forhold til den mye større Focus 50 virker det som om Focus 30 behøver mindre volum for å våkne til liv. Det er bra trykk og imponerende dyp bass allerede ved lavt volum, og ikke minst imponerende bassgjengivelse selv om du bare spiller bakgrunnsmusikk, takket være den dynamiske bassreguleringen.

Og så er det selvsagt den innebygde romkorreksjonen Dirac Live. Den gjør etter min mening ikke underverker, og kan ikke redde slurvete og tilfældige oppsett. Du må finne deg i å gjøre en skikkelig jobb med plasseringen – og så benytte Dirac, eller

ikke. Forbedringen er største i bass og mellombas, og det er som vanlig. Når det ryddes opp her, blir resten av høyttalernes lyd løftet til et ganske så heftig nivå.

Romkorreksjonen har ikke som formål å forandre høyttalerens karakter eller «stemme», og gjør ingen endring i høyttalerne basis-kvaliteter. Derimot kan Dirac gjøre lydopplevelsen mindre påvirket av rommet. Resultatet er som oftest en mer presis og lineær lyd. Du får selv bestemme om klangbalansen er «bedre».

Flott balanse

Den spiller ikke like stort og massivt som storebror Focus 50, men det er samtidig vanskelig å tro på at den kompakte, det er nesten fristende å si «lille», høyttaleren Focus 30 produserer et så stort og flott lydbilde. En ting er størrelsen, men det er også svært presist, flott fokusert og rett og slett lett like.

Klangen er ganske avslappet, men vi må samtidig skryte av ingeniørene hos Dynaudio. De klarer som oftest å finne en perfekt balanse mellom detaljer, luft og energi på den ene siden, og avslappende musikalitet på den andre. I tillegg er det raffinert, oppløst og transparent. Noe som burde kvele diskusjonen om de innebygde forsterkerne er gode nok, eller ikke. Det er vanskelig å tenke seg at den oppnådde lyd kvaliteten skulle være mulig uten at kvaliteten på elektronikken er på høyt nivå.

Focus 30 er like presise, stramme og kontrollerte i bassområdet som Focus 50, men virker likevel ikke like storslåtte og gedigne. Selv om de imponerer stort i forhold til størrelsen.

Den avslappede lyden kommer ikke først og fremst av en varm klangbalanse. Det har mer med

hvilket dynamisk overskudd høyttaleren spiller med, og hvor lite forvrengning, resonanser og andre stressfaktorer elementene tilfører lyden. Resultatet er behagelig uten å bli kjedelig, og energisk uten å bli for påtrengende eller for hardt.

Diskanten er like lettflytende som på de passive høyttalerne vi har testet fra Dynaudio og

AW 800 M

En legende er gjenfødt

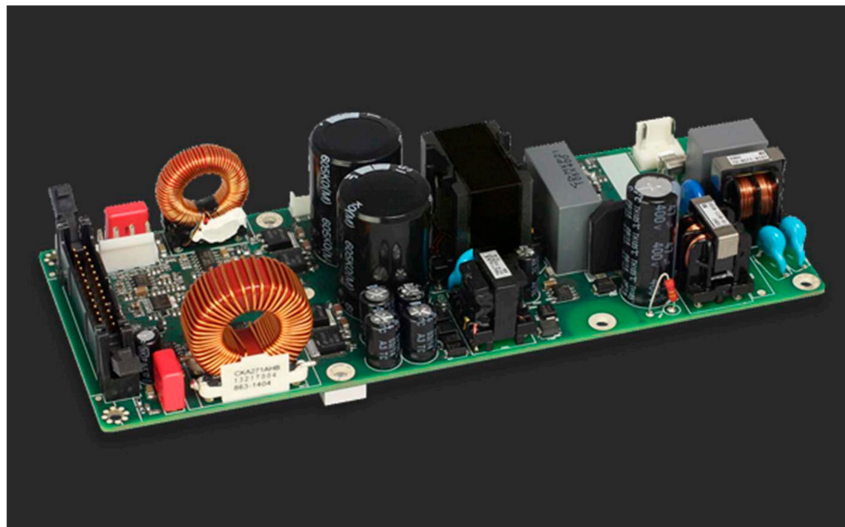

ELECTROCOMPANIET
If music *really* matters™

"EFFORTLESS ENJOYMENT!

... that's what this remarkable power amplifier brings to everything played!"

mellomtonen like presis og åpen, men det skal godt gjøres å få bassen til et par passive høyttalere til å matche kvaliteten til Focus 30. Bassen er dyp og overgår fullstendig størrelsen til høyttaleren, men den er også ryddig, stramt og detaljert, selv om den beveger seg under 25Hz.

Jeg henter frem både notater og noe av musikken jeg benyttet i testen av Focus 50, og åpner med Thomas Dybdahl og hans One Day You´ll Dance for Me, New York City. Det åpner med et kjempestort og dypt lydbilde, med saksofonen plassert langt bak i et lydbilde som absolutt ikke er begrenset av veggen bak høyttalerne. Opptegningen av rommet, plasseringen av saksofonen og lyden av gitarforsterkere som brummer lett mye lenger frem i lydbildet, er veldig flott. I tillegg er stemmen til Dybdahl meget detaljert og troverdig gjengitt og saksofonen innsmigrende, varm og resonant.

På Focus 50 spilte jeg Submotion Orchestra og deres Variations, og ble nesten slått i bakken av hvor dypt og samtidig detaljert og stramt bassen ble gjengitt. Her blir jeg brukbart imponert, men får samtidig følelsen av at høyttaleren holder aldri så lite tilbake og ikke helt tar sjansen på å gå «all in».

Konklusjon

Aktive og trådløse høyttalere er ikke nødvendigvis laget for dem som lider kraftig av oppgraderingsmani. Derimot er Focus 30 konstruert og satt sammen for deg som ønsker et mer eller mindre kabelfritt, brukervennlighet og lett plassert høyttalersystem, og gjør jobben slik du kan forvente av en Dynaudio-høyttaler. Det er jo strengt tatt ikke noe mer som skal til enn å pakke høyttalerne ut av esken, koble til strøm og spille. Det blir ikke enklere, og det blir heller ikke særlig mye bedre, uansett hva du setter sammen av tradisjonelle komponenter i noenlunde samme prisklasse.

Focus 30 sin største utfordring er likevel at Focus 50 ikke koster fryktelig mye mer, og tilbyr enda mer av de kvalitetene Focus 30 tilbyr lytteren.

VI LIKER:

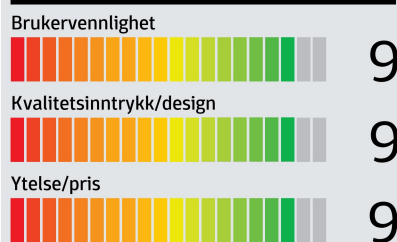
- Mye lyd fra kompakte høyttalere
- Spiller imponerende dypt
- Balanserte og nøytrale
- Brukervennlige
- Dirac romkorleksjon

VI LIKER IKKE:

- Ikke mulig å oppgradere

STEREO+ MENER: De aktive, brukervennlige og lett plasserte Dynaudio Focus 30 spiller særdeles imponerende i forhold til størrelsen.

KARAKTERER

9,0

Stereo+

IMPONERENDE

Dynaudio Focus 30

Dynaudio Focus 30

PRIS: Kr. 84.990,-

IMPORTØR: Dynaudio

LINK: www.dynaudio.com